בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום ה', י"ט בכסלו תשע"ב (15 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

ואלה ימי השבוע ש-(י)היה...

אתמול, יום רביעי, **י"ח בכסלו**, בשנת ה'תשל"ז [11-דצמ'-1976] - **מטוסי ה-F-15 הראשונים הגיעו לישראל** וגרמו להפלת ממשלתו הראשונה של רבין בגלל חילול שבת שיצר טקס קבלתם.

"היה ברור כי ממשלתו של רבין, שרבו בה חילוקי הדעות הפנימיים, הן בין מרכיביה והן בתוך מפלגת השלטון, לא תחזיק מעמד. האווירה הציבורית הקשה הקשתה על תפקוד הממשלה, ורבין החליט להקדים את הבחירות.
ההזדמנות לכך הגיעה ב־14 בדצמבר כאשר בכנסת נערכה הצבעה על הצעת אי אמון שהגישה החזית הדתית התורתית (אגודת ישראל ופועלי אגודת ישראל) בשל חילול השבת שנגרם, לטענתם, כשחלק משרי הממשלה לא הספיקו לחזור לביתם לפני כניסת השבת מטקס קבלת מטוסי ה־F-15 הראשונים שהגיעו לחיל האוויר (את חילול השבת חשף העיתונאי ישראל קצובר בעיתון שערים). שניים משלושת שרי סיעת המפד"ל נמנעו בהצבעה. רבין, בהתייעצות עם שר המשפטים חיים צדוק, החליט לראות בהצבעתם זו כהתפטרות (החוק לא איפשר אז לראש הממשלה לפטר שר אלא אם נמנעה סיעתו לתמוך בממשלה בהצבעת אי-אמון). הוא הודיע על כך בכנסת ב־20 בדצמבר, ובאותו לילה כינס ישיבת ממשלה מיוחדת שבה הודיע על כוונתו להתפטר, ונסע לבית הנשיא להגיש את התפטרותו. במהרה התקבל חוק לפיזור הכנסת, ונקבעו בחירות מוקדמות ל־17 במאי 1977, שעד אליהן הובטחה כהונתה של הממשלה כממשלת מעבר בה אי אפשר להביע אי אמון. מהלך זה כונה על ידי רבין או מקורביו "התרגיל המבריק", כינוי שבדיעבד הפך לאירוני.
מהלך זה סימן גם את סופה של "הברית ההיסטורית" בין המערך ובין המפלגות הדתיות, ולא התקבל באהדה בציבור. סיבוך נוסף נבע מכך ששרי הליברלים העצמאים, משה קול וגדעון האוזנר, "נתפסו" בממשלה בניגוד לרצונם, ומבלי שיהיה בידם להתפטר, שכן לא ניתן להתפטר מממשלת מעבר. הקדמת הבחירות וקביעתן למאי 1977, כמעט חצי שנה לאחר מכן, התבררה בסופו של דבר כמשגה קריטי של מפלגת השלטון." [עוד]

היום, **י"ט בכסלו**, בשנת ה'תקל"ג [15-דצמ'-1772] - נפטר רבי דב בער - **המגיד ממעזריטש**. על מעשה שהיה - "בדיחה מן השמים".
וכן בשנת ה'תקנ"ט [1798] - **שוחרר רבי שניאור זלמן מלאדי מהכלא** הרוסי. לזכר זה, נחוג **חג הגאולה** בחסידות חב"ד ועוד.

מחר, ביום ששי, **כ' בכסלו**, בשנת ה'תשכ"ב [16-נוב'-1961] - תחילת **מבצע יכין**, העלייה ההמונית המאורגנת של יהודי מרוקו.
"בשנת 1956 נאסרה יציאת יהודים ממרוקו לישראל בצורה חוקית.

"לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ. כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי."
מתוך פרק התהלים [פ"א 14-15] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 16^{17}	(י-ם): 16^{02}	(ת"א): 16^{16}	(חיפה): 16^{05}
צאת השבת	(ב"ש): 17^{15}	(י-ם): 17^{17}	(ת"א): 17^{18}	(חיפה): 17^{16}

פרשת השבוע: "וַיֵּשֶׁב" [בראשית ל"ז 1 – מ 23] **יום נעים ושבת שלום ומבורך!**

הדף מוקדש **לפדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של **יעקב זאב בן נחמה** ו**יעל בת אסתר** בתוך שאר חולי ישראל

בס"ד "הדף היומי לתולדותינו"

יום ה', י"ט בכסלו תשע"ב (15 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

המוסד הופקד על העלאת יהודי מרוקו, מבצע יכין הוא שמו של מבצע אשר התקיים מסוף שנות ה-50 ועד תחילת שנות ה-60.
עוד בשנת 1954 החל המוסד בהקמת ארגון להגנה עצמית בקרב יהודי מרוקו. הארגון נקרא בשם גונן. על הארגון פיקדו שליחים של המוסד ומארגון זה צמחה בשנת 1956 "המסגרת" שהייתה שם הצופן למחתרת היהודית בצפון אפריקה.
בנוסף לשליחי המוסד כללה המחתרת את אלפי היהודים ממרוקו אשר בעברם היו חברים בתנועות הנוער הציוניות.
הסיבה להקמת מחתרת זו הייתה שבשנת 1956 מרוקו קיבלה עצמאות מצרפת ומאותו רגע הופסקה העלייה החוקית ממרוקו לישראל." [עוד]

ביום שבת קודש, **כ"א בכסלו**, בשנת ה'תשכ"א - נפטר **הרב צבי פסח פרנק**, רבה של ירושלים בימי המנדט הבריטי.
"... בעודו אברך צעיר הכירו הרב הראשי רבי שמואל סלנט כגדול בתורה ובעל כושר הנהגה צבורית ובשנת תרס"ז מינה אותו לחבר בית-דינו המרכזי, בו הצטיין בבירור הלכות וכפוסק ושופט.
בתרפ"א השתתף ביסוד מועצת הרבנים שיסדה לפי צו הנציב העליון את הרבנות הראשית לארץ-ישראל ונבחר לחבר מועצת הרבנות הראשית, ומשנת תרצ"ו ואילך הוא רבה הראשי וראש בית-הדין של קהלת כנסת ישראל בירושלים. מראשית כהונתו ועד עתה עומד הוא בתוקף על משמר כבוד התורה וכבוד הישוב שומר-התורה בירושלים..." [עוד]

ביום ראשון, **כ"ב בכסלו**, בשנת ה'שפ"ג [15-נוב'-1622] - **התהוות הישוב היהודי בארצות סקנדינביה**, כאשר המלך הדני ***כריסטיאן*** הרביעי הזמין "יהודים פורטוגזים" בהולנד להתיישב בשטח הממלכה הדנית של אותם הימים.
*במרוצת הזמן נפתחו יותר ויותר משטחי הארצות הסקנדינביות בפני יהודים. יהודים אלה תרמו רבות וגדולות בהתפתחויות התרבותיות, המדעיות, האומנותיות, הכלכליות ואף הפוליטיות של ארצות אלה והולידו אנשי שם בינלאומיים רבים. תנאי חייהם היו כאלה, שבמשך כל הזמן נמשך תהליך של **התבוללות חזקה**, אך איזון מסוים לתופעה זו ניתן במידה מסוימת על ידי הגירה מתמדת של יהודים - אשר באו עפ"י רוב - מיבשת אירופה.*
***הגירה זו** הגיעה לשיאה בתקופה הראשונה של המאה ה-20, עד לפרוץ מלחמת העולם הראשונה. אז הגיע גל גדול באופן יחסי של פליטים יהודיים שנמלטו מהרדיפות ברוסיה הצארית. צאצאיהם של מהגרים אלה מהווים כיום, מבחינה כמותית ואיכותית, את החלק העיקרי של יהדות סקנדינביה. גל נוסף של מהגרים יהודים הגיע בתקופת שלטון הנאצים. בתקופה זו באו פליטים שמצאו מקלט בארצות אלה, ו**ניצולי ברנדוט** שהובאו לשבדיה עם התמוטטות גרמניה ב- 1945. אמנם הרוב הגדול של מהגרים אלו*

"לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ. כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי."
מתוך פרק התהלים [פ"א 14-15] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 16^{17}	(י-ם): 16^{02}	(ת"א): 16^{16}	(חיפה): 16^{05}
צאת השבת	(ב"ש): 17^{15}	(י-ם): 17^{17}	(ת"א): 17^{18}	(חיפה): 17^{16}

פרשת השבוע: "וַיֵּשֶׁב" [בראשית ל"ז 1 – מ 23]

יום נעים ושבת שלום ומבורך!

הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של **יעקב זאב בן נחמה** ו**יעל בת אסתר** בתוך שאר חולי ישראל

בס"ד "הדף היומי לתולדותינו"

יום ה', י"ט בכסלו תשע"ב (15 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

חזרו לארצות מוצאם או נדדו למקומות אחרים, אך מהם נשארו כ-2000 נפשות שהחליטו להשתקע באופן קבוע בשבדיה. [מקור]

ביום שני, **כ"ג בכסלו**, בשנת כ"ג כסליו תרצ"ז – [7.12.1936] נוסד המושב השיתופי הראשון – **כפר חיטין**, בגליל התחתון המזרחי.[עוד]

ויש שיתופי ויש שיתופים...

בימים אלה לקראת חנוכה, בולט יותר מאשר בימים 'רגילים' הנושא של מאבק היהודים מול תרבויות אחרות על הבמה ההיסטורית. תנועת "**ברית שלום**", הגרעין לגיבוש הרעיון הדו-לאומי בארץ-ישראל, נולדה לפני כ-90 שנה. בין מייסדיה - **יהודה לייב מאגנס**, מי שהיה לימים נשיא האוניברסיטה העברית הראשון, ושיום פטירתו – ביום שלישי, **כ"ד בכסלו**, בשנת תש"ט.

= *מאגנס היה פעיל בתנועה הציונית. הוא היה נציג של יהודי ארצות הברית בקונגרס הציוני ה-7 (1905), ואחר כך שימש כמזכיר ההסתדרות הציונית בארה"ב. מאגנס גם עשה רבות למען קליטתם בארה"ב של מהגרים יהודים ממזרח אירופה, ובתקופת מלה"ע ה-I ארגן להם עזרה ותמיכה. פרופ' מאגנס, שרכש את השכלתו האקדמית בגרמניה, היה פעיל בקהילה היהודית בניו-יורק ואף שימש בה כרב רפורמי. בשנת 1922 עלה ארצה עם משפחתו, היה בין מקימי האוניברסיטה העברית בירושלים, וייסד בה את המכון למדעי היהדות. במסגרת תפקידו כנשיא האוניברסיטה יזם את מפעל המקרא והיה פעיל במאמצים להביא את כתר ארם צובה לירושלים. מאגנס היה פאציפיסט (=שוחר שלום) בהשקפתו. הוא התנגד למלחמות ולפתרון סכסוכים באמצעות כוח צבאי. בכל הנוגע לארץ-ישראל, האמין מאגנס בפתרון המבוסס על הבנה הדדית בין יהודים לערבים, ודגל בהקמת מדינה דו-לאומית. ב- 1929, לאחר מאורעות הדמים כחודשיים לפני-כן, בטקס פתיחת שנת הלימודים באוניברסיטה העברית, אמר: "כמעט אינני צריך להגיד לכם מהו יחסי לבעיה היסודית של החיים המשותפים של שני עמים, ערבים ויהודים, ושל שלוש דתות - היהדות, הנצרות והאסלאם, בארץ הקדושה... דעתי היא שיש צורך למצוא דרכים... לחיים ולעבודה משותפים במובן התרבותי, הכלכלי, החברותי, המדיני ובכל המובנים, לשלום ולהבנה... אחת מחובות התרבות הגדולות ביותר של העם העברי הוא הניסיון להיכנס לארץ המובטחת לא בדרך הכיבוש של יהושע, כי אם בדרכי שלום ותרבות, בעבודה קשה, בקורבנות, באהבה ומתוך החלטה לא לעשות דבר שלא יצדק לפני מצפונו של העולם."* = [מקור.1] [מקור.2]

ביום רביעי, **כ"ה בכסלו**, נר **ראשון** לחנוכה! לכל קוראינו **חנוכה שמח**!

"לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ. כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי."
מתוך פרק התהלים [פ"א 14-15] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 16^{17}	(י-ם): 16^{02}	(ת"א): 16^{16}	(חיפה): 16^{05}
צאת השבת	(ב"ש): 17^{15}	(י-ם): 17^{17}	(ת"א): 17^{18}	(חיפה): 17^{16}

פרשת השבוע: "**וַיֵּשֶׁב**" [בראשית ל"ז 1 – מ 23] **יום נעים ושבת שלום ומבורך!**

הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של **יעקב זאב בן נחמה** ו**יעל בת אסתר** בתוך שאר חולי ישראל

בס"ד "הדף היומי לתולדותינו"

יום ה', י"ט בכסלו תשע"ב (15 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

=*חג החנוכה נחוג 8 ימים, מכ"ה בכסלו ואילך (כיוון שחודש כסלו פעמים 29 יום ופעמים 30 יום, כמו השנה, היום האחרון של חנוכה יכול לחול או על ב' טבת או על ג' טבת!), לזכר ניצחון החשמונאים על הכובש היווני בארץ-ישראל בשנת 3597 (163-) לבריאת העולם. "חנוכה" – חנו-**כה**, כלומר, ביום כ"ה בכסלו חנו החשמונאים מן המלחמה וחנכו את בית המקדש.*

בספר המכבים (א', ד') מסופר: "בשעה שעלו יהודה המכבי ואנשיו אל הר ציון, ראו את ביהמ"ק שומם והמזבח מחולל והשערים שרופים. ויקרעו את בגדיהם ויבכו בכי גדול ויעלו אפר על ראשם. ואח"כ הביאו אבנים שלֵמות ובנו מזבח חדש כראשון. טיהרו את המקדש וכליו, העלו את הנרות אשר במנורה והאירו בהיכל. וישכימו בבוקר, בחמישה ועשרים לחודש התשיעי, הוא חודש כסלו, ויקריבו קרבן על פי התורה, על מזבח העולָה החדש אשר ערכו... ויעשו את חנוכת המזבח ימים שמונה ... וכל קהל ישראל קיימו להיות ימי חנוכת המזבח נעשים כמועדם שנה בשנה – ימים שמונה בשמחה וגיל."

בתלמוד [מסכת שבת כ"א:] אמרו: "כשנכנסו יוונים להיכל טימאו כל השמנים שבהיכל, וכשגברה מלכות בית חשמונאי וניצחום, בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן, שהיה מונח בחותמו של כהן גדול, ולא היה בו אלא להדליק יום אחד. נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים. לשנה אחרת קבעום ועשאום ימים טובים בהלל והודאה."= [במעגלי החיים]

=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=

השבת, קוראים בתורה את פרשת "**וישב**". מפרשה זו ועד סוף ספר 'בראשית' עובר מרכז הכובד של סיפורי התורה אל בניו של יעקב, בייחוד אל בנו **יוסף**. בפתיחה, מתואר הקרע החריף שחל במשפחת יעקב, עקב הרחקת יוסף מאביו, שאהבו כל-כך. אך קודם סיפור מכירת יוסף לישמעאלים, פורש לפנינו הכתוב יריעה רחבה של הגורמים שהביאו למעשה האכזרי הזה של אחי יוסף. וכל-כך למה? כיוון שמטרת סיפורי התורה היא ...כדי להורות לנו כיצד ראוי להימנע ממעשים וממחדלים, שתוצאותיהם לטווח ארוך מסוכנות ביותר. [פרפראות לתורה]

על הפסוק: "**...לך נא ראה את שלום אחיך...**" [בראשית ל"ז 14], אומרים חז"ל, שתשתדל לראות את שלימותם של האחים, את מעלותיהם ולא את חסרונותיהם, ועל-ידי כך תמנע מחלוקת... ועוד: "**...את אחיי אנוכי מבקש...**" [שם שם 16], מלמדינו כי לעולם צריך יהודי לבקש בתפילתו לא רק על עצמו בלבד, אלא שיוושע יחד עם אחיו, עם כלל ישראל. כפי שאמרו חכמינו [מסכת שבת י"ב], כשמתפללים על החולה אומרים: "המקום ירחם עליך בתוך חולי ישראל". זהו, איפוא, פירוש הפסוק: "**את אחיי**" – יחד עם אחיי – "**אנוכי מבקש**": שתבוא ישועתי יחד עם ישועת אחיי, כל בני ישראל. [מעיינה של תורה]

§§§§§§§§§§§§§§§§

"לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ. כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי."
מתוך פרק התהלים [פ"א 14-15] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 16^{17}	(י-ם): 16^{02}	(ת"א): 16^{16}	(חיפה): 16^{05}
צאת השבת	(ב"ש): 17^{15}	(י-ם): 17^{17}	(ת"א): 17^{18}	(חיפה): 17^{16}

פרשת השבוע: "**וַיֵּשֶׁב**" [בראשית ל"ז 1 – מ 23] **יום נעים ושבת שלום ומבורך!**

הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של **יעקב זאב בן נחמה** ו**יעל בת אסתר** בתוך שאר חולי ישראל

בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום ה', י"ט בכסלו תשע"ב (15 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

ועוד - "וּיְקָחֵהו וַישליכו אותו הבורה, והבור ריק אין בו מים." אומר רש"י: ממשמע שנאמר – 'והבור ריק', איני יודע שאין בו מים? [אלא] מה תלמוד לומר[מסכת שבת כ"ב.] – אין בו **מים**? מים אין בו, אבל נחשים ועקרבים יש בו." דברי תורה נמשלה בתנ"ך לשלושה משקין שונים: ל**מים** ("הוי כל צמא לכו למים" [ישעיה נ"ה 1]), ל**יין** ול**חלב**: "מה ה**מים** מניחים מקום גבוה והולכים למקום נמוך, אף דברי תורה, אין מתקיימים אלא במי שדעתו שפלה" [=הוא עניו ומנמיך עצמו]. [מסכת תענית ז'.] לומדים מכך מוסר השכל לדורות:

הטבע אינו סובל ריק. במקום שאין בו המים של חינוך בדברי תורה ובערכים של תורה, מן ההכרח שלשם יחדרו ה'נחשים ועקרבים' של השפעות רעות.

בימי החנוכה (שורש המילה: **חנ"ך**) הבאים עלינו לטובה, ובשעה שעם ישראל מתמודד קשה עם בעיות בטחון ושלום העם, יש לעמול ולחסן את עצמנו ואת בנינו נגד הנחשים והעקרבים של השפעות רעילות ע"י חינוך במי התורה, בערכים היהודיים ששמרו על העם שלנו בפני תהפוכות הזמן למשך דורי דורות... [עלון אור-נט]

יום גשום ויום נעים!
ושבת שלום,
ברכה ומרדכי ☺

"לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ. כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי."
מתוך פרק התהלים [פ"א 14-15] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 16^{17}	(י-ם): 16^{02}	(ת"א): 16^{16}	(חיפה): 16^{05}
צאת השבת	(ב"ש): 17^{15}	(י-ם): 17^{17}	(ת"א): 17^{18}	(חיפה): 17^{16}

פרשת השבוע: "וַיֵּשֶׁב" [בראשית ל"ז 1 – מ 23]

יום נעים ושבת שלום ומבורך!

הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של **יעקב זאב בן נחמה** ו**יעל בת אסתר** בתוך שאר חולי ישראל